

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság

759/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság V.-G. G. K. (a továbbiakban: Beadványozó) kifogásának tárgyában – a kifogás elutasítása melletti 7 igen és 8 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság a kifogásnak részben helyt ad, és megállapítja, hogy a Torontói Külképviseleti Választási Iroda, azzal, hogy csak a választópolgár felhívását követően húzta le a szavazólapról visszalépett jelöltet, megsértette a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2. § (1) bekezdés a) és b) pontját, valamint 137. §-át.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 17-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[A kifogás tartalma]

[1]Beadványozó 2018. április 10-én 19 óra 20 perckor nyújtotta be elektronikusan kifogását a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és b) pontjai, valamint 137. §-ának sérelmére hivatkozva a torontói külképviseleti választási iroda (KÜVI), lakcím szerinti országgyűlési egyéni

választókerületi választási irodája: Budapest 01. sz. OEVK (OEVI) és a Nemzeti Választási Iroda (NVI) ellen.

[2]Előadta, abban az országgyűlési egyéni választókerületben, ahol jogosult egyéni jelöltre szavazni, V. Naszályi Márta jelölt jogerősen nyilvántartásba vételre került, azonban a szavazás megkezdése előtt jelöltségéről írásban lemondott, ezért jelöltként kiesett a Ve. 137. §-a szerint (köznyelviesen: "visszalépett"). Ennek ellenére fent nevezett, kiesett jelölt a szavazás napján a szavazatszámláló bizottság által számára átadott szavazólapon jelöltként szerepelt, őt nem törölték: nevét át nem húzták, megkülönböztető jelzéssel semmilyen más módon el nem látták.

[3]Elmondása szerint bár az üres szavazólap átadásakor észlelte a hibát, melyet rögtön jelzett az szszb-nak. Azt felelték, hogy nem tudnak a visszalépésről, és hívták az szszb elnökét („B., vezetéknévét nem tudom”). Ő szintén nem tudott a visszalépésről, de mobiltelefonján egy táblázat segítségével leellenőrizte, hogy valóban visszalépett a jelölt, majd ezt követően kihúzta a nevet. Beadványozó megjegyezte, hogy az elég aggályos, hogy olyan szavazólapot adtak ki, amin egy visszalépett képviselőjelölt neve is szerepel, mert ha egy választópolgár rá szavazott volna, akkor érvénytelen lenne a szavazata. Erre a megszólított azt válaszolta, hogy folyamatosan kapják a híreket a Nemzeti Választási Bizottságtól, hiába mondta neki, hogy ez már egy három napos hír.

[4]Egy ellenzéki (Jobbik) megfigyelő volt jelen, akinek a szavazata leadása után elmondta újra a történetet, a választási bizottság vezetőjének jelenlétében. Arra, hogy hogyan történhetett meg, hogy egy visszalépett jelölt szerepelt a szavazólapon, a vezető továbbra sem tudott kielégítő választ adni. Az időeltolódásra hivatkozott, illetve arra, hogy folyamatosan jönnek a szavazók, és így nem volt idejük mindet végig nézni. Mivel a törvény határideje miatt a választás megkezdése előtt végleges volt a jelöltek névsora, így semmilyen, általuk felhozott indok sem állja meg a helyét.

[5]Többször kérte, hogy vegyék jegyzőkönyvbe az esetet, de azt a választ kapta az szszb elnökétől, hogy nincs jegyzőkönyv, így nem volt lehetősége a helyszínen dokumentálni a mulasztást. A jegyzőkönyv hiánya miatt is panasszal kíván élni. Véleménye szerint nagyon aggályos, hogy a választási bizottság nem volt tájékozott a visszalépő jelölről, és kérdéses, hogy ez okozott-e valakinek akarata ellenére érvénytelen szavazatot.

[6]Bizonyítási eszközeinek korlátozottsága körében felhívja a figyelmet, az NVB 8/2014. sz. iránymutatása értelmében a szavazólapok fényképezése nem tartozik a választópolgárok jogilag védett rendelkezési szabadságába (ld. továbbá a Kúria Kvk.VI.37.942/2016/2. sz. döntését). A T. Választási Bizottság tehát nem várhat a kifogásolt mulasztás bizonyítékaként a sérelmezett tartalmú szavazólapokról készült fényképet. Értelemszerű, hogy nem várható kizárólag jogszerűtlen magatartással megszereshető bizonyíték előterjesztése a választási eljárási jogorvoslatok sikeres igénybe vételéhez, hiszen ez kiüresítené a jogorvoslathoz való jogot.

[7]A kérelmezettek körével kapcsolatban rögzíti, az sem várható el, hogy a kifogástevő a választási szervek belső munkamegosztásának részleteivel tisztában legyen, hiszen az e körben felmerülő tények a választási szervrendszer belső igazgatási tevékenységéhez tartoznak, amely tevékenység jelentős részben nem nyilvános. A választópolgártól ezért több lehetséges, a mulasztásért felelős választási szerv esetén nem várható el, hogy teljes bizonyossággal, bizonyítékokkal támassza alá, hogy mely választási szervet terheli felelősség a választási eljárás szerinti, e kifogásban is állított jogsértésekért.

[8]Összegzésként megállapítja, a hivatkozott választási szervek jogellenes mulasztást követtek el azzal, hogy a kiesett jelölteket a szavazás kezdete előtt nem törölték a szavazólapról, sértve ezzel a Ve. 137. §-át és a választások tisztaságának megóvása valamint a választási eljárásban való önkéntes részvétel választási eljárási alapelvét is.

[9]Ismerteti még, a Nemzeti Választási Bizottság 4/2018. sz. iránymutatásában értelmezte e § “szavazás megkezdése előtt” fordulátát: ezen iránymutatás szerint a szavazás megkezdésének időpontja az adott választáson a szavazás kezdetének a szavazóhelységek közötti, az időzóna-eltérések figyelembe vételével megállapított legkorábbi időpontja, amely jelen választáson 2018. április 7. szombat, közép-európai idő szerint 11 órára esett. Az ezen időpontig lemondott jelölteket tehát törölni kell a szavazólapokról.

[10]A Ve. 164. § (1) bekezdése értelmében “A szavazást megelőző napon a helyi választási iroda átadja a szavazóköri névjegyzéket, a mozgóurnát igénylő választópolgárok jegyzékét, a szavazólapokat és a szavazáshoz szükséges egyéb kellékeket a szavazatszámoló bizottság elnökének.” Ennek értelmében az OEVI-nek jogszabályi és fizikai lehetősége is volt a választókerületben lemondott, s ezért kiesett jelöltek törlésére, hiszen az egyéni választókerületi jelölteket tartalmazó szavazólapoknak birtokában tarthatta és minden bizonnyal tartotta is a szavazást megelőző szombati napon. A Ve. 75. § (1) bekezdése szerint pedig a választási irodák feladat- és hatáskörében tartozik többek között, hogy biztosítják a választási bizottságok működésének és a szavazás lebonyolításának tárgyi és technikai feltételeit [d) pont], ideértve a jogszabályszerű tartalmú szavazólapok biztosítását, továbbá gondoskodnak a választási iratok kezeléséről, biztonságos őrzéséről, szintén ideértve a kinyomtatott szavazólapokat [g) pont].

[11] Megítélése szerint az OEVI nem teljesítette a fenti jogszabályi kötelezettségeit, a szavazatszámoló bizottságra hárult az a feladat, hogy a kiesett jelölteket is tartalmazó szavazólap tartalmának jogszerűségét helyreállítja a lemondás útján kiesett jelöltek törlésével a szavazólapról. A szavazás napját megelőző szombaton ugyanis a Ve. 164. § (1) bekezdése értelmében a szavazatszámoló bizottság köteles átvenni a szavazólapokat, s ezért a továbbiakban adattartalmuk helyességéért is ő felel. Kiemelten igaz ez a szavazás napján megelőző szombati napon, esetlegesen a szavazólapok átvétele után kieső jelöltekre.

[12] Álláspontja szerint a Ve. 163. § (1) bekezdése értelmében a szavazólapok elkészítéséről a Nemzeti Választási Iroda gondoskodik. Az elkészítés többet jelent a puszta fizikai nyomtatásról való gondoskodásról: azt a kötelezettséget is magában foglalja, hogy a szavazólapok a megfelelő tartalommal kerüljenek elkészítésre. Tekintettel arra, hogy a Nemzeti Választási Iroda a választási irodák hierarchiájának csúcsán átfogóan felelős a választás előkészítésével, lebonyolításával kapcsolatos szervezési feladatokat ellátásáért [Ve. 75. § (1) bekezdés a) pont], elvárható tőle, hogy kellő időben és pontossággal nyilvántartást vezessen a kiesett jelöltekről, és a szavazólapok tartalmának törlés útján történő javítását az adott időpontban elvégezni képes választási szervek felé ezt az információt kellő időben és pontossággal továbbítsa.

[13] Leírja, tekintettel arra, hogy mind a szavazatszámláló bizottságnak, mind pedig az OEVI-nek lehetősége és kötelessége lett volna a birtokukban lévő szavazólapokról törölni a lemondás miatt kiesett jelölteket a Ve. 137. § szerint, ám ezt egyként elmulasztották megtenni, esetükben a jogsértésért való felelősség egyaránt megállapítható. Megállapítható továbbá a Nemzeti Választási Iroda felelőssége is a választási igazgatás körében, a szavazólapok megfelelő elkészítése és megfelelő tartalmukról való gondoskodás körében tanúsított mulasztása okán.

[14] Véleménye szerint sérti a választójog egyenlőségének elvét [Alaptörvény, 2. cikk (1) bekezdés], ha egyes választópolgárok más szavazólapot kapnak abból eredően, hogy egyes szavazólapokon a kiesett jelölteket maradéktalanul törölték, míg más szavazólapokon – ugyanazon választókerületben, vagy akár ugyanazon szavazókörben – a kiesett jelölteket nem vagy nem hiánytalanul törölték.

[15] Véleménye szerint sérti továbbá a választások tisztaságának megóvását [Ve. 2. § (1) bekezdés a) pont] és a választási eljárásban való önkéntest részvételt [Ve. 2. § (1) bekezdés b) pont] a kiesett jelöltek törlésének elmulasztása. A kiesett jelöltek törlésének elmulasztása ugyanis a választópolgárt abba a helyzetbe juttathatja, hogy szavazata – akarata és tudomása ellenére – érvénytelen lehet, amennyiben a valójában már kieső jelöltre adja le szavazatát. A kieső jelöltek szavazólapról való törlését elmulasztó választási szervek tehát akár kifejezetten megakadályozhatják a választópolgárt abban, hogy ő választójogával akaratának megfelelően éljen. A választópolgártól ugyanis nem elvárható, hogy maguk szerezzenek tudomást a szavazás előtt a jelöltek kieséséről – különösen annak fényében, hogy jelöltek kieséséről hivatalosan a valasztas.hu oldalról lehetne tájékozódni, amely oldal szerkezete és adattartalma a szavazás napján alapvetően megváltozott, valamint arra tekintettel, hogy a közbeszédet az utolsó pillanatig a jelöltek lemondásával és kiesésével kapcsolatos bizonytalanságok uralták. A választópolgárok így a kieső jelöltek ismerete nélkül, az ő szavazólapról való törlésük elmulasztásából adódóan nem tudtak tájékozott döntést hozni arról, hogy a továbbra is versenyben álló jelöltek közül melyiket válasszák. A választópolgárok, köztük Beadványozó tehát azért sem tudták választójogukat akaratuknak megfelelően gyakorolni, mert már a tudatos, felelős, tájékozott választópolgári akaratformáláshoz szükséges információhoz való

egyetlen biztos hozzáférési lehetőségtől is megfosztotta őket a jelen kifogásban sérelmezett mulasztás.

[16] Kéri az OEVI az szszb és NVI jogsértésének megállapítását, és kéri eltiltásukat a további jogsértéstől.

II.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[17] A Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy a külképviseleti szavazáson a Ve. 269. §-a alapján a külképviseleti választási iroda látja el a szavazatszámolás kivételével a szavazatszámoló bizottság feladatait. A szavazólapokat kiutazás előtt, a szavazáshoz szükséges egyéb eszközökkel (urna, tollak, egyéb szavazási iratok, stb.) együtt veszi át az NVI-től.

[18] Megállapítható, hogy a lakcím szerinti OEVI – a visszalépéssel kapcsolatos regisztráción túl – a kifogáshoz kapcsolódó hatáskörrel nem rendelkezik.

[19] A hivatkozott jelölt a választási rendszer adatai alapján 2018. április 6-án lépett vissza. A visszalépés időpontjával kapcsolatban nincs jelentősége, hogy a jelölt vagy jelölő szervezete azt már korábban kommunikálta, és ezzel kapcsolatban sajtóhír vagy egyéb információ megjelent. A szavazólapra való törlésről csak ezen bejelentés után lehet gondoskodni.

[20] A Nemzeti Választási Iroda ezen kötelezettségét úgy teljesítette, hogy az átadott szavazólapokkal kapcsolatban elektronikus úton tájékoztatta a választási rendszer adatai alapján a visszalépett jelöltekről az OEVI-ket, illetve a KÜVI-ket. Belföldön a visszalépés időpontjától függően az OEVI-k, külföldön a KÜVI-k végezték el a konkrét jelöléseket a szavazólapokon. A kötelezettség teljesítését Beadványozó maga igazolja azon nyilatkozatával, hogy a KÜVI tagja egy lista segítségével végzi el az ellenőrzést és megerősíti a jelölt visszalépett státuszát.

[21] A külképviseleti választáson minden választójogosult saját választókerületének egyéni jelöltjeire szavaz. A nyilatkozat alapján igazolhatóan tekinthető, hogy a KÜVI Beadványozó esetében csak a választópolgári felhívására végezte el a szavazólap helyesbítését. igaz, ugyan, hogy önellenőrzést követően a feladatot végrehajtotta, azonban objektíven a jogsérelem már a szavazólap átadásával megtörtént.

[22] A jogsértés tényét az sem befolyásolja, hogy a KÜVI kellő alaposágának hiánya részben a késői visszalépésből vezethető vissza, a KÜVI-nek egyszerre kellett a lebonyolítással kapcsolatos teendőit ellátni, és a szinte minden választókerületet érintő visszalépési hullámmal kapcsolatos átvezetéseket megtennie.

[23] Mindezek alapján a Torontói Külképviseleti Választási Iroda tevékenységével kapcsolatban a Bizottság helyt adott a kifogásnak, és megállapította a választási alapelvek és a Ve. 137. §-ának megsértését.

III.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[24] A határozat a Ve. 2. § (1) bekezdésén, 137. §-án, 218. § (2) bekezdésén, 269. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1), (2) és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 14.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke